

**ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ
ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ κ. κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΔΙΑΣΚΕΨΗ
ΜΕ ΘΕΜΑ «ΣΥΖΥΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΚΝΟΓΟΝΙΑ»
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ «ΗΛΕΚΤΡΑ» ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2002**

Σεβασμιώτατοι, αγαπητοί πατέρες, αγαπητοί εν Χριστώ αδελφοί, κυρίες και κύριοι, έλλογιμότατοι κ. Καθηγηταί. Κατ' αρχήν και εγώ επιθυμῶ νά συγχαρῶ τό Σεβασμιώτατο Πρόεδρο και τά μέλη τῆς Ειδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Γάμου, Οἰκογενείας, Προστασίας τοῦ Παιδιοῦ και Δημογραφικοῦ Προβλήματος για τή δραστηριότητά τους και για τή πρώτη αὐτή δημόσια εμφάνισή τους στή κοινωνική ζωή μέ τή Διοργάνωση αὐτῆς τῆς Διεπιστημονικῆς ὅπως ἔχει ὀνομασθεῖ Συσκέψεως, πού σχέση ἔχει μέ τή συζυγία και τήν τεκνογονία.

Καί θέλω νά ἐκφράσω τή βαθύτατη ἱκανοποίηση μου γιατί ἡ Εἰδική αὐτή Συνοδική Ἐπιτροπή ανέλαβε αὐτό τό δυσχερές ὅπωςδήποτε ἔργο νά μελετήσῃ τά προβλήματα πού ἔχουν σχέση μέ τήν οἰκογένεια, τό γάμο, τή προστασία τῶν παιδιῶν και τό δημογραφικό πρόβλημα, γιατί ὅλα αὐτά τά ζητήματα βρίσκονται σέ μιά κάμψη φάσεως, θά ἔλεγε κανείς, κρίσεως θεσμῶν και προσώπων και στή δική μας Ἑλληνική, Ἑλληνορθόδοξη Κοινωνία.

Τά θεόπνευστα κείμενα, τά διαβάζουμε οἱ περισσότεροι ἀπό μας προσευχόμενοι, πρὶν ἀρχίσουμε, ἀλλά και καθ' ὅλη τή διάρκεια τῆς μελέτης μας, διότι ἀκόμα και σέ φράσεις πού μοιάζουν πολύ ἀπλές κρύβονται μυστήρια τοῦ Θεοῦ τά ὅποια δέν μπορεῖ νά τά προσλάβει ὁ ἀνθρώπινος νοῦς χωρίς τήν εὐλογία ἐκείνου.

Πρέπει ἐπομένως νά διαβάζουμε τήν Ἁγία Γαφή ἀπεριέργως, χωρίς ἔπαρση τῆς διανοίας μας, και μέ πλήρη τήν ἐπίγνωση ὅτι προσπαθοῦμε νά καταλάβουμε τήν ἀλήθεια τοῦ κειμένου βλέποντες ὡς «δι' ἐσόπτρου ἐν αἰνίγματι».

Ἡ Γένεσις μᾶς λέγει ὅτι ὁ ἀνθρωπος δέν δημιουργήθηκε ὅπως ὁ κόσμος ὅλος. Μᾶς λέει ὅτι ὁ ἀνθρωπος πλάστηκε ὄχι μέ μιά ἐντολή ἀλλά ἀπό τά χέρια τοῦ Θεοῦ και πάλι τό πλάσμα δέν ἔγινε ἀμέσως και αὐτομάτως ἀνθρωπος.

Στό ὄν πού ἔπλασε κατ' εἰκόνα καί ὁμοίωσή Του, ἀλλά ἀπό τά συστατικά τῆς γῆς, ὁ Θεός ἐνεφύσησε πνοήν ζωῆς καί τότε ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζώσαν, ὥστε ἄνθρωπος δέν εἶναι ἓνα ἀπό τά ὄντα τοῦ κόσμου, ἀλλά τό μοναδικό ὄν, στό ὁποῖον φύσηξε ὁ Θεός πνοήν ζωῆς.

Δέν πρόκειται βεβαίως γιά ζωή μέ τή βιολογική ἔννοια, αὐτή τήν εἶχαν ἤδη ὅλα τά ὄντα. Ἡ πνοή ζωῆς καί ὄχι βέβαια ἡ μορφή τοῦ σώματος μας ἢ οἱ ἰδεολογικές μας λειτουργίες εἶναι ἡ ἀθανασία, ἡ ἀνάσα τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος διά τῆς ὁποίας ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζώσαν.

Πρόκειται γιά γεγονός πού δέν ἐπαναλαμβάνεται. Δόθηκε μιά φορά καί ὁ ἄνθρωπος μεταδίδει τήν χάριν τῆς τεκνογονίας στούς ἀπογόνους του. Γι' αὐτό τό λόγο ἡ Εὐα δέν πλάστηκε ὅπως ὁ Ἀδάμ, ἀλλά ἐκ τοῦ Ἀδάμ. Ἐτσι ἀπέκτησε ψυχὴν ζώσαν διότι πλάστηκε ἀπό ἓνα κομμάτι τοῦ Ἀδάμ.

Τό ὄνομα Εὐα, ὅπως γνωρίζουμε, ἐβραϊκά σημαίνει μήτηρ ζωῆς καί στή γλῶσσα μας ἡ ἔννοια αὐτή διατηρεῖται στόν ὄρο γυναίκα, ἀφοῦ ἡ γυνή ἔχει ἐτυμολογική ρίζα γεν- ἀπ' ὅπου καί ἡ λέξη γέννησις, γίνομαι, γενεά κ.α.

Ὁ δέ Ἀδάμ δηλώνει ἀμέσως ἐνώπιον τοῦ Κυρίου ὅτι «αὕτη κληθήσεται γυνή» ἀναγνωρίζοντας ὅτι μέ αὐτή πλέον θά μεταδίδεται ἡ πνοή τῆς ἀθανασίας.

Ἡ Ἁγία Γραφή μᾶς πληροφορεῖ γιατί ὁ Θεός ἔπλασε τή γυναίκα. «Ποιήσομεν αὐτῷ βοηθόν κατ' αὐτόν». Τό «κατ' αὐτόν» σημαίνει ὅμοιον μέ αὐτόν, ὅμοιον σέ τί; Ὅχι βέβαια στό βιολογικό εἶδος, ἀφοῦ ὁ Θεός δέν ἔβλεπε τόν Ἀδάμ ὡς ἓνα εἶδος ζώου ἀλλά ὡς ὄν κατ' εἰκόνα καί ὁμοίωση του, ἄρα μιᾶ γιά ὄν ὅμοιο μέ τό κατ' εἰκόνα πλάσμα του.

Καί σέ ποιό ἔργο θά εἶναι ἡ γυναίκα βοηθός τοῦ ἀνδρός; Ὅχι βέβαια στίς ἐργασίες τοῦ βίου, ἀλλά στό ἔργο πού ἔχει ἀνατεθεῖ στό κατ' εἰκόνα πλάσμα, δηλαδή στή μετάδοση τῆς πνοῆς-ζωῆς, στή μετάδοση τῆς ἀνάσας τοῦ Κυρίου.

Βλέπουμε λοιπόν ὅτι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ προσδιορίζει τήν τεκνογονία τῶν ἀνθρώπων ὄχι ὡς ἓνα ἀπλό βιολογικό γεγονός, ὄχι ὡς μιά ἀπλή διαδικασία ἀναπαραγωγῆς τοῦ εἶδους, ἀλλά

ὡς κάτι ἀσυλληπτως μεγαλύτερο, ὡς πράξη μετάδοσης τῆς ἀθανάτου ψυχῆς, τῆς ζώσης ψυχῆς.

Τό βιολογικό γεγονός εἶναι τά συστατικά τῆς γῆς ἐκ τῶν ὁποίων εἶναι πλασμένος ὁ ἄνθρωπος. Μέσα ὅμως ἀπ' αὐτά τά συστατικά βλέπουμε κυρίαρχο τό μυστικό νόημα. Ἀκοῦμε ἐν προσευχῇ τό λόγο τοῦ Ποιητοῦ τοῦ παντός.

Τήν ὑπέρβασιν τῆς βιολογικῆς πράξεως ἀναγνωρίζει ὁ Ἀδάμ, ὅταν στήν πρώτη τεκνογονία, στό πρῶτο του παιδί, προσευχήθηκε λέγων: «Ἐκτησάμην ἄνθρωπον διά τοῦ Θεοῦ». Ἐγνώριζε ὅτι ἡ γέννα τοῦ παιδιοῦ δέν ἦταν μιά ἀπλή πράξη ἀναπαραγωγῆς ἀλλά κορυφαῖο πνευματικό γεγονός, ἡ ἱερή ἀποστολή τοῦ ἀνθρώπου ὡς γονέως.

Ἀλλά ἄς μείνουμε λίγο ἀκόμα στό ἱερό κείμενο πού φωτίζει τή ζωή μας μέσα στούς αἰῶνες. Πλάθοντας τή γυναίκα ὁ Θεός δέν τήν ἀφήνει στό Παράδεισο νά τή βρεῖ ὁ Ἀδάμ. Ὁδηγεῖ ὁ ἴδιος τή γυναίκα στόν ἄνδρα, δείχνοντας ἔτσι τήν κυριολεκτικῶς ἀσύλληπτη ἀγάπη καί τρυφερότητά του καί ὁ Ἀδάμ ἀποκαλύπτει προφητικῶς τό μέγα μυστήριον ὀρίζοντας ὅτι «ἐνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τόν πατέρα αὐτοῦ καί τήν μητέρα καί προσκολληθήσεται πρὸς τήν γυναίκα του καί ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν».

Ὁ γάμος λέγεται ὑπανδρία καί παραβαίνοντας τά ὅρια τῆς γλῶσσας οἱ ἄνδρες δηλώνουν καί αὐτοί παντρεμένοι. Ὑπενθυμίζοντας τή σχέση Ἀδάμ καί Εὔας, λέγεται ἐπίσης καί συνοικέσιον, διότι οἱ σύζυγοι συνιστοῦν πλέον ἕναν οἶκον.

Ὅταν , λοιπόν, ὀνομάζουμε δύο ἀνθρώπους συζύγους ἢ ὀμζύγους, σέ τί ἀναφερόμαστε; Γιά ποιο ζυγό γίνεται ἐδῶ λόγος; Ὑπάρχει βέβαια ὁ ζυγός τοῦ καθ' ἡμέραν βίου, ἡ ἐναλλαγή εὐτυχίας καί βασάνων, ἡ μονιμότητα τῶν μεριμνῶν. Ὅμως αὐτά εἶναι τά ἐκ τῆς γῆς συστατικά τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐμεῖς στρέφουμε τό νοῦ μας στό λόγο τοῦ Θεοῦ, πού καλύπτεται ἀπό τά φθαρτά καί φανερῶνεται ἐνδόξως στούς πιστούς. Ὁ ζυγός δέν εἶναι οἱ κόποι καί τά βάσανα τῆς πεπερασμένης ζωῆς, ἀλλά τό μυστήριο τῆς μεταδόσεως πνοῆς αἰωνίου ζωῆς.

Μέ τήν εὐλογία τοῦ γάμου ἄρχισε τή διακονία του ὁ Κύριος μας. Δι' αὐτοῦ «ἐποίησε τήν ἀρχήν τῶν σημείων ὁ Ἰησοῦς ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας καί ἐφάνερωσε τήν δόξαν αὐτοῦ» μέ τήν πιεστικήν μεσιτεία τῆς Ὑπεραγίας Μητρός Του.

Εἶναι σκόπιμον νά ἐπιμείνουμε στό σημεῖο αὐτό, διότι ὁ Θεός δέν κάνει τίποτα τυχαῖο. Ἔχουμε συνηθίσει νά βλέπουμε τό θαῦμα αὐτό ὡς μετατροπή τοῦ νεροῦ σέ κρασί, καί δέν ἔχουμε μάθει νά τό βλέπουμε πίσω ἀπό τά χοϊκά, πίσω ἀπό τά γήινα. Ἄς προσέξουμε, λοιπόν, διότι δέν πρόκειται γιά μιά χαριτωμένη ταχυδακτυλουργία, ἀλλά γά μιά παρουσίαση τοῦ θείου σχεδίου.

Τό Εὐαγγέλιο ἀφηγεῖται ὅτι τήν ἐπομένη τῆς βαπτίσεώς Του στά νερά τοῦ ποταμοῦ, ὁ Κύριος ἄρχισε νά συγκετρώνει τούς μαθητές Του. Ὁλοκλήρωσε αὐτό τό ἔργο πηγαίνοντας στή Γαλιλαία, πηγαίνοντας δηλαδή ἐκεῖ ὅπου ἔγινε ὁ Γάμος.

Ἡ Παναγία βρισκόνταν ἤδη ἐκεῖ, προφανῶς δέ μέ τή μεσιτεία Της ἐκλήθη στό τραπέζι καί ὁ Ἰησοῦς μέ τούς μαθητές Του, καί «ἦν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ, ἐκλήθη δέ καί ὁ Ἰησοῦς καί οἱ μαθηταί αὐτοῦ». Ἐμεσίτευσε ὅμως νά ἔρθουν στό τραπέζι γιά ποιο λόγο; Ὅχι βέβαια γιά νά φᾶνε καί νά πιοῦνε τό παιδί της καί οἱ φίλοι του. Ὁ λόγος τῆς ἐκεῖ παρουσίας της δέν ὀφείλονταν στίς συνηθισμένες κοινωνικές συναναστροφές, οὔτε ὁ Ἰησοῦς πῆγε ἐκεῖ νά τό γιορτάσει, ὅπως θά λέγαμε, πού βρῆκε τούς μαθητές Του.

Τό γεγονός ὅτι ἡ Παναγία βρισκόταν ἐκεῖ ἔχει σημασία, πού θά φανεῖ ἀμέσως μετά τή συμπεριφορά της. Καί ἰδού λοιπόν πού τό κρασί δέν ἦταν ἀρκετό καί ἐκείνη μεσιτεύει στόν υἱό καί Θεό της νά παρέμβει. Τί Τοῦ ζητᾷ; Νά φροντίσει νά πιοῦν οἱ καλεσμένοι καί ἄλλο κρασί;

Θά ἀδικούσαμε τή νοημοσύνη της, ἂν πιστεύαμε ὅτι ἡ Παναγία μεσιτεύει γιά τά ἀνάξια. Κι Ἐκεῖνος μέ τί ἀρχίζει λοιπόν τά θαύματά Του; Συμβάλλοντας στή διασκέδαση τοῦ κοινού; Ἀπαγε τῆς βλασφημίας. «Λέγει ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς αὐτόν· οἶνον οὐκ ἔχουσιν». Καί τί εἶναι ὁ οἶνος; Αὐτό πού σέ ὅλη τή Βίβλο ἀναφέρεται ὡς σύμβολο τοῦ αἵματος.

Δεῖτε, λοιπόν, πώς ἡ Παναγία Θεοτόκος, μεσιτεύει ὡς πρὸς τὸ ἀντίστροφο τῆς Εὐας, εὐλογήσατε τὸ ὄνομα αὐτῆς, διότι μεσιτεύει στό Θεό νά δώσει ὑπέρ τοῦ ἀνθρώπου τὸ αἷμα του. Ὁ δὲ Ἰησοῦς τῆς ἀπαντᾶ «Τί ἐμοί καί σοί γύναι». Πρόκειται γιά φράση ἀποκαλυπτική, γιά φράση πού μᾶς δείχνει ὅλο τὸ βάθος τῆς σχέσης τοῦ Ἰησοῦ καί τῆς Θεοτόκου, σχέσης πού δομεῖται καί νοεῖται πολύ πέρα ἀπὸ τὰ ἀνθρώπινα καί τὰ γήινα.

«Οὐ̅πω ἤκει ἡ ὥρα μου» τῆς λέγει. Δέν ἤρθε ἀκόμα ἡ ὥρα Του νά κάνει τί; Νά κάνει μιά μετατροπή τοῦ νεροῦ σέ κρασί; Ὅχι βέβαια. Δέν εἶχε ἔρθε ἡ ὥρα Του νά κάνει αὐτό πού πράγματι Τοῦ ζητοῦσε. Καί ἐκείνη πῶς ἀπαντᾶ; Πείθεται καί ὑποκύπτει; Ὅχι, καθόλου, μόνο δίνει ἐντολή τοῖς διακόνοις «ὅτι ἂν λέγει ὑμῖν ποιήσατε» καί φέρνει ἔτσι ἡ Παναγία τὴν ὥρα τοῦ Θεοῦ.

Ὑπακούσατε τὸν Κύριο νά κάνετε τὸ θέλημά Του καί τότε ἡ ὥρα ἔρχεται. Καί ἀμέσως ἔρχεται ἡ ὥρα τοῦ Κυρίου. Ἔρχονται οἱ ἄνθρωποι, ἔρχονται ὡς ὑπηρέτες τοῦ θελήματός Του, καί ὑπακούουν εἰς ὅσα ἐκεῖνος λέγει. Ἰδού, λοιπόν, τὸ θαῦμα, τὸ νερό ἔγινε κρασί. Οἱ προσκεκλημένοι τοῦ νυμφίου μποροῦν τώρα νά πιοῦν τὸν οἶνον πού τοὺς προσφέρει ὁ Ἰησοῦς.

Ποιος ἀπὸ μᾶς εἶναι τόσο βαρυκάρδιος, ὥστε νά μὴν ἀντιλαμβάνεται ὅτι τὸ ἐν Κανᾶ θαῦμα εἶναι ἐξεικόνιση τοῦ γαμήλιου δεῖπνου πού θά παραθέσει σέ λίγο ὁ Ἰησοῦς, ὅπου καί μᾶς εἶπε ὁ ἴδιος ὅτι δέν θά ξαναπιεῖ ἐκ τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλου ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης πού θά τὸ πίνει καινούργιο μαζί μας στή Βασιλεία τοῦ Πατρός.

Ποιος ἀπὸ μᾶς δέν ἀντιλαμβάνεται πῶς ναί, βεβαίως ἡ Παναγία εἶναι ἤδη ἐκεῖ μέσα στό ναό, μέ τὴν ἀγκάλη τῆς Πλατυτέρας τῶν οὐρανῶν. Εἶναι ἤδη ἐκεῖ καί μεσιτεύει στό Κύριο νά προσφέρει τὸ κρασί, δηλαδή τὸ αἷμα Του, ὑπέρ τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐρμηνεύοντας τὴ συζυγία ὡς μετάδοση τῆς πνοῆς ζωῆς, ὡς μετάδοσης τῆς ἀνάσας τοῦ Κυρίου, συναισθανόμαστε γιὰ τὴν ἡ σχέση ἀνδρός καί γυναικός στό γάμο εἰκονίζει τὴν σχέση Χριστοῦ καί Ἐκκλησίας.

Γι' αυτό και ο Απόστολος Πέτρος ονομάζει τους συζύγους συγκληρονόμους χάριτος ζωής, και τους ζητά να μην απαντούν με κακό λόγο σέ κακολογίες ή σέ λοιδορία ο ένας του άλλου, αλλά ο θιγόμενος να εύλογει τον άλλον.

Όστε τό νόημα του γάμου δέν φανερώνεται μόνο στή τεκνογονία αλλά επίσης και εξίσου, κατά πολλούς δέ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας, ὄχι ἀπλῶς εξίσου αλλά κυρίως, στό κατά πόσον οἱ δύο μνηστευμένοι κατόρθωσαν να εἶναι και να μένουν ζευγος, ζωσμένοι στό πνευματικό και ζωοδότη ζυγό του γάμου.

Τό βλέπουμε στίς εύλογημένες περιπτώσεις, ὅπου οἱ σύντροφοι εἶναι ἀληθῶς σύζυγοι μεριμνῶντες ο ένας για τον άλλον, προσευχόμενοι ἀδιακόπως ο ένας για τον άλλον, ὁμόφρονες, εύπλαχοι, συνείδησιν ἔχοντες ἀγαθήν.

Τό βλέπουμε ὡς εύλογία Κυρίου στα ζευγάρια ἐκεῖνα, στα ὁποῖα ἀνέσπερος βασιλεύει ἡ ἀγάπη.

Τό βλέπουμε και ἐπαναλαμβάνουμε· «Ὁρᾶτε, ἀγαπητοί, πῶς μέγα και θαυμαστόν ἐστίν ἡ ἀγάπη και τῆς τελειότητος αὐτῆς οὐκ ἔστιν ἐξήγησις· Τίς ἱκανός ἐν αὐτῇ εύρεθῆναι εἰ μήν οὐς καταξιώσῃ ο Θεός».

Ἡ ἱερότητα του γάμου, τῆς τεκνογονίας και τῆς σχέσης τῶν συζύγων ὅπως τῆς παρουσιάσαμε συνοπτικά δείχνουν τό μέγεθος τῆς εὐθύνης μας ἀπέναντι στήν ὀρφάνια.

Γιά τον χριστιανό τό ὀρφανό παιδί δέν εἶναι ἕνα ἄτυχο πλάσμα μέ τον τρόπο πού τό βλέπει ἡ Πολιτεία. Εἶναι τό πλάσμα πρὸς τό ὁποῖο ἔχουμε τήν εὐθύνη να τό κάνουμε να νιώσει ὅτι μπαίνει πάλι στήν οἰκογένεια, μέσα στό γαμήλιο οἶκο, ἀπό τον ὁποῖο βγήκε ὄχι μέ δική του εὐθύνη, τό πῶς θά ἐπιτύχουμε στό καθῆκον μας αὐτό, εἶναι πολύ καλά γνωστό. « Ὡς ἐάν δέξηται παιδίον τοιοῦτον ἐν ἐπί τῷ ὀνόματι μου ἐμέ δέχεται». Τίποτε λιγότερο ἀπό τό να ἀνοιξομε τήν ἀγκαλιά μας χωρίς ἐνδιασμούς και χωρίς ὄρια, διότι μόνο ὅταν τήν ἔχουμε ἀνοιχτή μπαίνει μέσα ἀπό αὐτή ο Χριστός και ἀγκαλιάζει ἐμᾶς.

Αγαπητοί μου, τό δημογραφικό θέμα εἶναι ἀπό τά σοβαρότερα προβλήματα πού ἀντιμετωπίζουμε ὡς κοινωνία. Εἶναι πρόβλημα κυριολεκτικά ἐπιβίωσης τοῦ γένους.

Σύμφωνα μέ τά ἐπίσημα στοιχεῖα πού ἔχουμε ὑπόψη μας οἱ νέοι καί οἱ νέες διστάζουν νά παντρευτοῦν καί νά συγκροτήσουν οἰκογένεια, κι' αὐτό ὄχι γιατί δέ θέλουν, ἀντιθέτως τό θέλουν πολύ, αὐτό ἀποδεικνύεται καί ἀπό τίς τελευταῖες δημοσκοπήσεις.

Πρώτη ὡς ἀξία ζωῆς θεωροῦν οἱ νέοι καί οἱ νέες τήν οἰκογένεια. Δέν φταίνε λοιπόν τά παιδιά, πρέπει ὅλοι μας νά ἀναλογιστοῦμε τίς εὐθύνες μας, Ἐκκλησία, δηλαδή, καί Πολιτεία.

Ὅφειλουμε ἄμεσα καί πρακτικά νά ἐγκύψουμε στό πρόβλημα καί ὁ καθένας μέ τό τρόπο του νά βοηθήσει, νά δώσει λύσεις στά ζητήματα πού τά παιδιά μας ἀντιμετωπίζουνε.

Ἐπίσης πρέπει ἡ κοινωνία νά πεισθεῖ ὅτι ἡ ιδιότητα τῆς μητέρας δέν εἶναι γιά τῆς δευτέρας κατηγορίας γυναῖκες. Εἶναι ὑψιστή τιμή καί εὐθύνη ἡ μητρότητα καί χρειάζεται μεγάλο ταλέντο γιά νά μεγαλώσει ἡ μητέρα τά παιδιά της καί νά τά προσφέρει ὡς ἔντιμους πολίτες στήν κοινωνία.

Καί αὐτό πρέπει νά τό καταλάβουν ὄχι μόνο οἱ γυναῖκες ἀλλά καί οἱ ἐργοδότες. Δέν εἶναι λ.χ. σωστό νά μη προσλάβουν γυναῖκες ἐπειδή φοβοῦνται ὅτι θά γίνουν μητέρες καί ἐπομένως θά τοὺς λείψουν ἀπό τή δουλειά ἢ ἐπειδή ἔχοντας παιδιά δέν θά εἶναι ὅσο θά ἤθελαν ἀφοσιωμένες στή δουλειά.

Δέν εἶναι ἀκόμα σωστό νά κρατοῦν στήν ἐργασία τῆς μητέρες ὅλη τήν ἡμέρα καί νά μὴν τοὺς δίνουν τήν εὐκαιρία νά δοῦν τά παιδιά τους καί μαζί τους φυσικά καί μέ τό σύζυγό τους νά ζοῦν ὡς οἰκογένεια.

Ξέρετε μέσα σ' αὐτή τή λαίλαπα ἀνατροπῆς τῶν ἀξιῶν ὁ ὠφελισμός καί ὁ ἀτομισμός ἔχουν γίνει τά εἶδωλα τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς.

Ἀποτέλεσμα: Ἀξίες ὅπως ὁ γάμος καί ἡ οἰκογένεια νά ἔχουν μπεῖ στό περιθώριο. Ε, ὄχι! Ἐμεῖς πρέπει αὐτές τίς ἀξίες

πρέπει νά τίς ξαναφέρουμε στό ἐπίκεντρο τῆς κοινωνίας γιατί εἶναι ἀξίες δοκιμασμένες καί ἀξεπέραστες.

Πολλές φορές ἔχω συζητήσει μέ νέους καί μέ νέες καί ἔχω ἀκοῦσει τό παράπονο τους. Μακαριώτατε, μοῦ λένε, θέλουμε νά παντρευτοῦμε, θέλουμε νά ἀποκτήσουμε οἰκογένεια καί παιδιά, ἀλλά πέστε μας, πῶς θά ζήσουμε; Πῶς θά τά μεγαλώσουμε; Οἱ ἐργασίες εἶναι λίγες, οἱ μισθοί χαμηλοί, ἡ ζωή ἀκριβή. Κοιτᾶμε, λοιπόν, πρῶτα μέσα στίς δύσκολες αὐτές συνθήκες νά θεμελιώσουμε τό μέλλον μας καί μετά θά σκεφτοῦμε τήν οἰκογένεια.

Ἔτσι ὅμως τά χρόνια περνοῦν κι ἐμεῖς μεγαλώνουμε καί ὅταν μποροῦμε νά παντρευτοῦμε ἔχουμε διαμορφώσει τέτοιες συνθήκες ζωῆς πού δύσκολα μποροῦμε νά ἀποκτήσουμε παιδιά. Αὐτά μοῦ λένε οἱ νέοι.

Τά ἀκοῦω καί συγκλονίζομαι καί λέγω στόν ἑαυτό μου καί σ' ἐσᾶς ὅτι πρέπει ἐπιτέλους νά ἀγκαλιάσουμε τή νεολαία καί νά ἀποκτήσει αὐτή μέν πιό ἀγωνιστικό φρόνημα ἀλλά καί γιά νά βρεῖ γρηγορότερα τίς συνθήκες ἐκεῖνες, ὥστε νά δημιουργήσει πολύτεκνες καί εὐτυχισμένες οἰκογένειες.

Τελειώνοντας, θέλω νά εὐχηθῶ στό Συνέδριο αὐτό νά ἔχει ἀγαθούς καρπούς καί ἀσφαλῶς θά τοὺς ἔχει ἐφόσον ἐμπνεύσει ὅλους μας νά βλέπουμε πιό πέρα ἀπό τά χοϊκά, πιό πέρα ἀπό τά τοῦ κόσμου τῶν φαινομένων, νά βλέπουμε τά μυστικά νοούμενα καί τελούμενα, αὐτά δηλαδή πού ἀνοίγουν τό δρόμο τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας. Σᾶς εὐχαριστῶ!